

Megjegyzés. A megoldás során szomszédosnak olyan mezőket nevezünk, amelyek élben vagy csúcsban csatlakoztak egymáshoz. Amennyiben csak az élben csatlakozást tekintenénk, a feladat triviálisan megoldható lenne (pl. egy-egy sorba minden második helyre csupa sötét, ill. csupa világos figurát téve). Akik így oldották meg a feladatot, nem kaptak pontot.

Megoldás. A közölt megoldásban a következő, általánosabb állítást fogjuk igazolni: ha $n > 2$, $n \neq 4k + 2$, akkor az $n \times n$ -es sakktáblára fel lehet állítani $\left\lceil \frac{n^2}{2} \right\rceil$ bábut úgy, hogy ezeknek a fele sötét, a fele világos, és minden figurának ugyanannyi világos szomszédja van, mint sötét, míg $n = 4k + 2$ -re $\left\lceil \frac{n^2}{2} \right\rceil + 2$ számút, illetve erre mutatunk egy $\left\lceil \frac{n^2}{2} \right\rceil - 2$ -es elhelyezést is.

Először igazoljuk azt, hogy $\left\lceil \frac{n^2}{2} \right\rceil$ mindig páros: ha $n = 2k$, akkor $\left\lceil \frac{n^2}{2} \right\rceil = 2k^2$, míg $n = 2k + 1$ esetén $\left\lceil \frac{n^2}{2} \right\rceil = \left\lceil \frac{4k^2 + 4k + 1}{2} \right\rceil = 2k^2 + 2k$, mindkét esetben páros az eredmény. Ezek után megadunk egy-egy elhelyezési módot az $n = 3, 4, 5, 6$ esetekre (1. ábra):

Ha $n > 6$, akkor az $n \times n$ -es problémát visszavezetjük egy $(n - 4) \times (n - 4)$ -es elhelyezésre. A széleken levő mezőkre (a sarkok kivételével) felváltva két sötét és két világos bábut teszünk (akárcsak az 1. ábra 2. és 5. tábláján): ez lehetséges, hiszen összesen $4(n - 2)$ helyünk van. A következő „egy szélességű keretbe” nem teszünk bábut, majd a fennmaradó $(n - 4) \times (n - 4)$ -es táblára elhelyezünk $\left\lceil \frac{(n - 4)^2}{2} \right\rceil$, illetve $\left\lceil \frac{(n - 4)^2}{2} \right\rceil \pm 2$ bábut. Amennyiben $n - 4 > 6$, akkor ismét egy kettő szélességű keretet töltünk be, és utána az $(n - 8) \times (n - 8)$ -as tábla elrendezését használjuk. Nyilvánvaló, hogy a bábuk elhelyezése így megfelelő.

Egyetlen dolog szorul már csak bizonyításra: az, hogy az $n \times n$ -es táblára valóban annyi bábut tettünk, mint amennyit kellett. Ehhez azt szükséges megmutatni, hogy

$$\left\lceil \frac{n^2}{2} \right\rceil = \left\lceil \frac{(n - 4)^2}{2} \right\rceil + 4(n - 2)$$

fennáll. Az $n = 2k$ esetben:

$$\left\lceil \frac{(2k - 4)^2}{2} \right\rceil + 4(2k - 2) = 2(k - 2)^2 + 4(2k - 2) = 2k^2 - 8k + 8 + 8k - 8 = 2k^2 = \left\lceil \frac{(2k)^2}{2} \right\rceil,$$

míg az $n = 2k + 1$ esetben:

$$\left\lceil \frac{(2k - 3)^2}{2} \right\rceil + 4(2k - 1) = 2k^2 - 6k + 4 + 4(2k - 1) = 2k^2 + 2k = \left\lceil \frac{(2k + 1)^2}{2} \right\rceil.$$

Ezzel állításunkat igazoltuk.

A teljesség kedvéért a dolgozatokból lássunk néhány konkrét elhelyezést az $n = 8$ esetben (2. ábra):

(Aki legalább egy jó elhelyezést mutatott, megkapta az 5 pontot.)

A 2. ábra legutolsó rajzának kis módosításával látható, hogy még 34 bábu is elhelyezhető. (Esetleg több is?) Egyébként a kitűzéssel egyidőben megjelent „Királyok körei” című cikkből kiderül, hogy nem adható meg olyan megoldás, ahol a bábuk egyetlen zárt láncot alkotnak.

Szita István (Körmend, Kölcsey F. Gimn., III. o.t.) *Nyakas Péter* (Zalaegerszeg, Zrínyi M. Gimn., III. o.t.)

dolgozata alapján

	●	
○		●
	○	

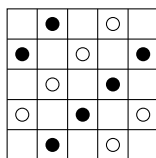
$$n = 3$$

$$\left\lceil \frac{n^2}{2} \right\rceil = 4$$

	○	●	
○			●
●			○
	●	○	

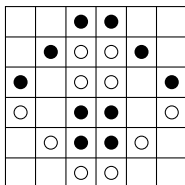
$$n = 4$$

$$\left\lceil \frac{n^2}{2} \right\rceil = 8$$

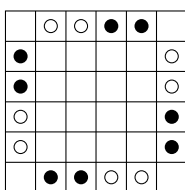
$$n = 5$$

$$\left\lfloor \frac{n^2}{2} \right\rfloor = 12$$

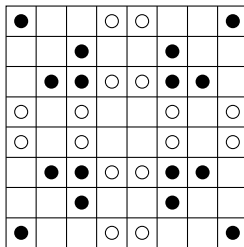
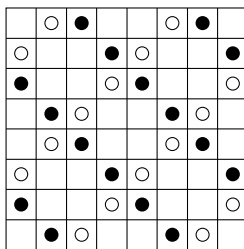
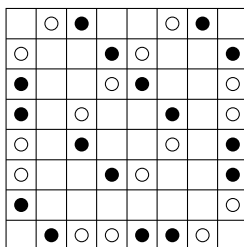
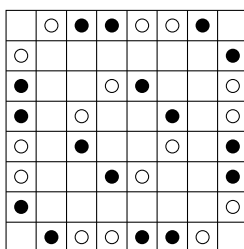
$$n = 6$$

$$\left\lfloor \frac{n^2}{2} \right\rfloor + 2 = 20$$

$$n = 6$$

$$\left\lfloor \frac{n^2}{2} \right\rfloor - 2 = 16$$

	○	●		●	○	
○		●	●			○
●		○	○			●
	●	○		○	●	
	●	○		○	●	
●		○	○			●
○		●	●			○
	○	●		●	○	

●	●		●	●		●	●
○			○			○	
○	○		○	○		○	○
●	●		●	●		●	●
●				●		●	
○	○		○	○		○	○
	●		○				